

Atskaite par dalību COPA – COGECA un EK darba grupā

LIELLOPI UN TEĻI

22. - 23.11. 2018. Briselē

Darba grupas sanāksmē piedalījās ZSA eksperts Raimonds Jakovickis

Darba grupā piedalījās pārstāvji no FR, IRL, PT, UK, LV, POL, HR, IT, LT, SE, CZ, un FI.

Darba grupā skatītie jautājumi:

1. Darba grupas priekšsēdētāja vēlēšanas.
2. Tirgus situācija;
3. KLP pēc 2020. gada;
4. Situācija ar brīvās tirdzniecības līgumiem ar Mercosur valstīm un Meksiku;
5. Tirdzniecība ar ASV;
6. Brexit;
7. Situācija ar Tuberkulozes izplatību ES;
8. Ziņojums par auditu Brazīlijā;

1. Darba grupas priekšsēdētāja vēlēšanas

Līdz šim darba grupas vadītājs bija Francijas pārstāvis Jean – Pierre Fleury, kurš pārstāv Francijas lauksaimniecības apvienību FNSEA un tāpat kā viņa vietnieki izteica gatīvību turpināt darbu.

Pēc Jean – Pierre Fleury apstiprināšanas darba grupas vadītāja amatā, par viņa vietniekiem tika ievēlēti jau līdzšinējie vietnieki Angus Woods, kurš pārstāv Īrijas zemnieku asociāciju un Vācijas pārstāve Verena Schutz, kura Raiffeissen asociācijā vada gaļas nozari.

2. Tirgus situācija

Šīs vasaras sausums situāciju ES valstīs padara samērā līdzīgu. Vācijā un Austijā lopi visvairāk tika izkauti jūlija mēnesī, kas izraisīja cenu kritumu. Lopkopjiem trūkst lopbarības. Itālijā savukārt lopbarību izpērk arābu valstīs, bet situācija ir nedaudz labāka kā viduseiropā. Portugālē sausuma ietekmes dēļ, tiek izpārdoti ganāmpulki.

Gaļas liellopu skaits 2018. gada jūnijā ES sasniedz 82 457 000 dzīvniekus. Salīdzinot 2018. gada jūniju ar 2017. gada jūniju, tad dzīvnieku skaits ir krities par 1%.

ES eksports dzīvniekiem liellopiem un liellopu gaļai šī gada pirmajos 9 mēnešos ir par 2,5% mazāks, salīdzinot šādu pat laika periodu 2017. gadā. Jau nemainīgi vadošās valstis uz kuriem notiek eksports ir Turcija, Honkonga un Izraēla. Ievērojami ir pieaudzis eksports uz Turciju (+41%).

ES imports dzīvniekiem liellopiem un liellopu gaļai šī gada pirmajos 9 mēnešos ir par 13,9% lielāks, salīdzinot šādu pat laika periodu 2017. gadā. Vadošās importētājvalstis ir Brazīlija, Argentīna un Urugvaja. Eksporta un importa bilance ES ir pozitīva, t.i. eksportējam vairāk nekā importējam.

Pasaules kontekstā lielākie liellopu gaļas importētāji ir ASV, Ķīna + Honkonga, Japāna, bet eksportētāji – ASV, Austrālija un Brazīlija.

3. KLP pēc 2020. gada

Jaunā kopējā lauksaimniecības politika (KLP) pēc 2020. gada paredz 5 galvenos mērķus.

- Pienākumu līdzsvarošana starp dalībvalstīm un ES.
- Uz rezultātu mērķēts atbalsts
- Taisnīgāka tiešmaksājumu sadale
- Vides un klimata uzlabošanas pasākumi
- Politikas vienkāršošana un modernizēšana

Tiešmaksājumi

Tiešmaksājumus paredzēts samazināt, ja vienas saimniecības saņemtā summa sasniedz EUR 60 000, samazinājums notiktu līdz EUR 100 000 vienai saimniecībai, kas arī būtu maksimālā summa ko var saņemt viena saimniecība. Par šo jautājumu notiek diskusijas. Brīvprātīgi saistītais atbalsts tiks saglabāts un varēs sasniegt līdz 12% no tiešmaksājumu summas. Par to varēs katra dalībvalsts lemt atsevišķi. Papildus atbalsts jauniem lauksaimniekiem būs atkarīgs no katras dalībvalsts vai konkrētā valsts to nolems atbalstīt. Ekoshēmu ieviešana turpmāk lauksaimniekiem būs brīvprātīga, bet valstij obligāta. Ir paredzēts arī papildus pārdalošais maksājums vidējām un mazajām saimniecībām. Nauda šim maksājumam tiks ņemta no tiešmaksājumu samazinājuma ietaupītās naudas. Vienotais platību maksājums tiks saglabāts, kur katra dalībvalsts varēs noteikt hektāra summas atkarībā no teritorijas, augsnes auglības u.c.

4. Situācija ar brīvās tirdzniecības līgumiem ar Mercosur valstīm un Meksiku.

Sarunās par brīvās tirdzniecības (FTA) līgumiem ar Mercosur valstīm (Brazīlija, Argentīna, Urugvaja, Paragvaja un Venecuēla) lielākais fokuss šajās sarunās ir par tarifiem un definīcijām, bet par apjomiem pašreiz netiek runāts. Sarunas ar Mercosur valstīm notiek par daudzām preču grupām. Liellopu gaļa ir šīm valstīm viena no galvenajām pozīcijām. Ar Meksiku ir plānots noslēgt līgumu uz 3 gadiem par 10 000 t liellu apjomu. Meksika ir gatava izpildīt visas ES prasības.

5. Tirdzniecība ar ASV.

Eiropas padome ir atļāvusi sagatavot savstarpējās saprašanās Memorandu ar ASV par augstas kvalitātes liellopu gaļas importu. Gaļai ir jābūt iegūtai no dzīvniekiem kuru barošanā nav lietoti hormoni. Imports no ASV būs iespējams tikai tādā gadījumā, ja tiks noslēgts tirdzniecības līgums starp ES un ASV.

6. Brexit

Oficiāli Lielbritānija no ES izstājas 2019. gada 29. martā. Izstāšanās pārejas periods tiks pagarināts, bet nedrīkstēs pārsniegt 2 gadus. Pārejas perioda laikā Lielbritānija nepiemēros tarifa kvotu liellopu gaļai.

7. Situācija ar Tuberkulozes izplatību ES

Tuberkuloze ir pirmā slimība, kura ir iekļauta ES normatīvajos aktos. Ganāmpulku un dalībvalstu statusu, kas oficiāli apliecina, ka nav tuberkulozes slimības nosaka kritēriji. Saimniecībās: visi dzīvnieki, kuri ir vecāki par 6 mēnešiem tiek divreiz pārbaudīti un rezultāti ir negatīvi. Dalībvalstis vai to zonas:

sešu gadu periodā visu liellopu

ganāmpulkos pozitīvās analīzes nepārsniedz 0,1% ganāmpulku un no tuberkulozes brīvais statuss ir 99,9% ganāmpulku; visiem nokautajiem liellopiem tiek veiktas pārbaudes. ES atbalsts tuberkulozes apkarošanai 2018 gadā paredzēja piešķirti 48 miljonus eiro. Atbalstu ir saņēmušas 5 ES valstis – Lielbritānija, Īrija, Portugāle, Itālija un Spānija. Kompensētas ir veterināro analīžu izmaksas un zaudējumi kas radušies veicot dzīvnieku piespiedu nokaušanu.

8. Ziņojums par auditu Brazīlijā

Šis ziņojums apraksta 2018. gadā no 28. maija līdz 8. jūnijam veikto revīziju rezultātus. 2017. gadā Brazīlija uz ES eksportēja 107 255 tonnas liellopu gaļas. Liellopu gaļu ievest ES ir atļauts no 1 440 saimniecībās audzētiem liellopiem un kuri tiek nokauti 50 ES atzītās kautuvēs.

Šogad imports no Brazīlijas ir pieaudzis par 25 %.

Atskaiti sagatavoja eksperts

Raimonds Jakovickis

Zemkopības ministrija